

Aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag

Utrecht: 21 november 2023  
Betreft: Stagevergoedingen

Geachte heer Dijkgraaf, geachte mevrouw Paul,

In een recent nieuwbericht vroeg minister Dijkgraaf terecht aandacht voor een dringende kwestie: een passende stagevergoeding voor álle studenten<sup>1</sup>. Dit sluit naadloos aan bij zijn pleidooi aan het begin van vorig schooljaar om het onderwijs als een waaijer te zien *“met waardering voor de volle breedte aan opleidingen, van praktisch tot theoretisch, van mbo tot PhD. Alle van even grote maatschappelijke waarde en waardering”*<sup>2</sup>. In sectoren waar een passende stagevergoeding niet gerealiseerd is roept hij de sociale partners op om hier cao-afspraken over te maken. Vanuit CNV Jongeren, CNV Onderwijs en CNV Zorg & Welzijn ondersteunen wij deze oproep en spannen wij ons in om dit onderwerp tijdens cao-onderhandelingen aan de orde te stellen.

### *Het belang van een stagevergoeding*

Studenten worden geconfronteerd met hoge woon- en leefkosten, waarvoor zij in sterke mate afhankelijk zijn een studielening en bijbanen. Een stage resulteert vaak in verminderde inkomsten uit een bijbaan, aangezien er minder uren gewerkt kan worden. Hierdoor ontstaat een aanzienlijke financiële last, terwijl tegelijkertijd de rentepercentages op de studielening zijn gestegen. Een stagevergoeding komt hen hierin tegemoet en symboliseert tevens erkenning voor het werk dat een stagiair, naast het behalen van leerdoelen, verricht ten behoeve van de organisatie. Bovendien worden stagiairs, met name in sectoren waar aanzienlijke arbeidstekorten groot zijn, vaak ingezet als verkapte werknemers door hen in de formatie in te zetten, zonder dat zij daar loon of stagevergoeding voor ontvangen.

### *Stagepact mbo*

In het Stagepact mbo zijn specifieke afspraken gemaakt voor stagiairs uit het middelbaar beroepsonderwijs. Naast het verbeteren van stagebegeleiding, het uitbannen van stagediscriminatie en het realiseren van voldoende stageplaatsen, is overeengekomen dat elke student een passende stagevergoeding ontvangt. Deze vergoeding omvat minimaal een onkostenvergoeding, voor bijvoorbeeld de reiskosten die niet worden gedekt door het studentenreisproduct en het aanvragen van een VOG. Daarnaast worden werkgevers gestimuleerd om in cao's afspraken te maken over een passende stagevergoeding, waarbij het uitgangspunt is dat deze voor álle studenten gelijk zijn, alhoewel een specificatie van wat een

---

<sup>1</sup> [Oproep minister Dijkgraaf: passende stagevergoeding voor álle studenten | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

<sup>2</sup> [Gelijke waardering voor alle studenten en alle opleidingen | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

passende stagevergoeding is ontbreekt. In een artikel van Trouw, gepubliceerd in september dit jaar, wordt echter vermeld dat een groot deel van de mbo-studenten tot op heden geen stagevergoeding ontvangt<sup>3</sup>.

### *Petitie*

CNV Jongeren is, samen met het ISO en Probeer de Bond, een petitie gestart met als doel de invoering van een verplichte stagevergoeding voor alle stagiairs. Op het moment van het schrijven van deze brief hebben minstens 12.000 personen deze petitie ondertekend<sup>4</sup>. In deze petitie wordt gepleit voor de landelijke verplichting van een minimale stagevergoeding, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt op basis van opleidingsniveau of sector. Waarbij wij specifiek uw aandacht willen vestigen op leerlingen van de praktijkschool die, omdat zij geen studenten zijn, geen gebruik kunnen maken van het studentenreisproduct<sup>5</sup>. Tevens wordt er gepleit voor een heldere stageovereenkomst met duidelijk vastgelegde rechten en plichten, helaas ook geen vanzelfsprekendheid in de praktijk.

### *Onderwijs*

In het eerdergenoemde nieuwsbericht van minister Dijkgraaf wordt verwezen naar een recent onderzoek naar Stagetekorten in het hbo<sup>6</sup>. Opvallend is dat dat de twee sectoren waar studenten doorgaans geen stagevergoeding ontvangen, juist de essentiële sectoren zijn waar arbeidstekorten hoog zijn, namelijk het onderwijs en de zorg. Vanuit arbeidsmarktperspectief is het wenselijk dat studenten vrijuit kunnen kiezen voor een opleiding in deze essentiële beroepen, zonder dat financiële belemmeringen een rol spelen. In de praktijk blijkt dat hbo-stagiairs in het onderwijs het minst vaak kunnen rekenen op een vergoeding, slechts één op de 5 stagiairs in het onderwijs krijgt een stagevergoeding. Bovendien ontvangt CNV signalen dat sommige stagiairs niet eens een onkostenvergoeding ontvangen voor het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Het is belangrijk te benadrukken dat het zonder een VOG niet mogelijk is om stage te kunnen lopen in deze sectoren.

### *Docent-in-opleiding*

In het licht van de waaier en waardering voor alle studenten is het opvallend dat Dijkgraaf het NCP-advies van de zogenoemde “Docent-in-opleiding” (DIO), een betaalde opleiding, positief acht<sup>7</sup>. Hoewel wij de waarde van academisch geschoolde leraren in het onderwijs onderstrepen, is het gezien de algehele tekorten in het onderwijs niet uit te leggen dat er geen structurele additionele financiële middelen beschikbaar worden gesteld om alle toekomstige leraren een passende stagevergoeding te kunnen bieden.

Lovenswaardig is het dat sommige onderwijsbesturen, zoals Lucas Onderwijs in Rotterdam en Den Haag, het belang inzien van investeren in toekomstige leraren en op eigen initiatief een regeling hebben opgesteld met betrekking tot stagevergoedingen<sup>8</sup>. Vanaf schooljaar 2023-2024 ontvangen alle voltijds pabostudenten een stagevergoeding. Desondanks ontvangt CNV

<sup>3</sup> [Mbo'er loopt vaak lang en onbetaald stage | Trouw](#)

<sup>4</sup> [Stagevergoeding - cnvjongeren.nl](#)

<sup>5</sup> [Wiersma wil vergoeding reiskosten voor groep leerlingen praktijkonderwijs \(nos.nl\)](#)

<sup>6</sup> [Stagetekorten in het hbo Tussenrapportage 2 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

<sup>7</sup> [Kamerbrief bij 3e advies Nationale Commissie Sectorplannen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

<sup>8</sup> [Lucas Onderwijs - Nieuws](#)

onderwijs berichten waaruit blijkt dat het zelf regelen van stagevergoedingen aanzienlijke tijd in beslag neemt en voortdurend nieuwe vraagstukken met zich meebrengt, zoals de financieringsbronnen voor de stagevergoedingen, de definitie van een stagiaire, en het omgaan met uitzonderingssituaties. Deze kwesties creëren werkdruk voor schoolbesturen, het vaststellen van duidelijke regelgeving en bijbehorende bekostiging zou bijdragen aan het verlichten van deze last voor schoolbesturen.

Wij doen een dringend beroep op u om de oproepen in deze petitie te steunen. Het volstaat niet om simpelweg naar de cao te verwijzen voor afspraken omtrent stagevergoedingen; wij verzoeken u om nationale afspraken over stagevergoedingen te initiëren. Het moment is aangebroken voor concrete acties, aangezien louter mooie woorden over waardering voor alle opleidingsniveaus ontoereikend zijn. Vooral als stagiairs in cruciale beroepen waar de arbeidsmarkttekorten groot zijn zelf hun onkosten moeten betalen en geen stagevergoeding ontvangen.

Met vriendelijke groeten,



Justine Feitsma  
Voorzitter CNV Jongeren



Daniëlle Woestenberg  
Voorzitter CNV Onderwijs en  
CNV Zorg & Welzijn